

Nejprve tu stával hamr na zpracování železa (vyhořel 1485), pak mlýn a na jeho základech od roku 1888 reprezentativní budova lázeňské restaurace (Kurhaus restaurant), zvaná též „nová kolonáda“ na odlišení od té staré dřevěné vlevo. Dal ji postavit tehdejší majitel lázní, továrník Friedrich Stefan z Hostinného.

Einst stand hier ein Erzhammer, (1485 abgebrannt), später eine Mühle und auf dessen Grundmauern im Jahre 1888 das repräsentative Gebäude des Kurhaus-Restaurants, auch „Neue Kolonnade“ genannt, um sie von der alten Holzkolonnade zu unterscheiden. Friedrich Stefan aus Arnau (Hostinné) hatte sie errichten lassen.

V červnu 1926 byla v hlavním sále lázeňské restaurace instalována velkolepá oblastní výstava loveckých trofejí. Po roce 1945 byla budova s bohatou štukatérskou výzdobou upravena na kino. Zanikla při výstavbě nového centra v poslední čtvrtině 20. století.

Im Juni 1926 war im Hauptsaal des Kurhaus-Restaurants eine großartige Gebietsausstellung von Jagdtrophäen installiert. Nach 1945 wurde das Gebäude mit reicher Stuckverzierung in ein Kino umfunktioniert. Im letzten Viertel des 20. Jhs. musste es dem Bau eines neuen Stadtkerns weichen.

Photographie u. Verlag von A. Lehmann, Trautmann.

Lehmann'sches Verlags.

Johannishbad i. Böhmen.

Kurplatz.

Budova s věžičkou a hodinami na rušném lázeňském náměstí stojí v místech původní dřevěné Janské kapličky vystavěné poblíž léčivého pramene Zilváry už počátkem 16. století. Vpravo historický komplex lázeňských budov.

Das Gebäude mit zierlichem Türmchen und Turmuhr am belebten Kurplatz steht anstelle der einstigen St. Johannis-Holzkapelle, die von den Zilvars schon zu Beginn des 16. Jhs. in der Nähe der Heilquelle errichtet worden war. Rechts der historische Komplex der Kurbauwerke.

Romantická nádhera okolní krajiny a mnohoslibný slovník propagačních inzerátů příliš nekorrespondují s téměř věžeňsky strohým interiérem historického Lázeňského domu ještě po roce 1935, kdy Akciová společnost zavedla jako první v Evropě novou Warmsprings terapii. Snad právě proto bylo podobných pohlednic opravdu jako šafránu.

Die romantische Schönheit der Landschaft ringsum und die viel versprechende Werbeslogans stehen im krassen Gegensatz zum spartanischen, fast gefängnisähnlichen Interieur des historischen Kurhauses auch noch nach 1935, als die Aktiengesellschaft als erste in Europa die neue Warm-Springs-Therapie einführte. Wohl auch deswegen sind ähnliche Ansichtskarten kaum aufzufinden.

In Johannisbad sprudelt das Wasser an mehr als dreißig Stellen aus der Erde. Die beiden ergiebigsten Thermalquellen, die Johannisquelle mit 29,6°C und die Schwarze Quelle speisen das Bassin im Kurhausgebäude. Das Radiogramm auf einer ganzen Reihe von Werbematerialien, inklusive Ansichtskarten sollte dessen leichte Radiaktivität nachweisen. Auch in der neuen modernen Einrichtung sind die Bäder das A und O der Kurbehandlung.

Voda tryská v Janských Lázních ze země na více než třiceti místech. Dva nejvydatnější termální prameny, Janův o teplotě 29,6°C a Černý, jsou v lázeňské budově jímány do bazénu. Radiogram zdobí řadu propagačních materiálů včetně pohlednic. Koupele, jako základní léčebná procedura slouží pacientům i v novém moderním zařízení.

Das photographische Bild (Radiogramm) einer Bleiplatte mit dem Ausschnitte -Johannisbad- bei vollständig abgeschlossenem Lichtzutritt, als Nachweis der Radiumwirkung (Radioaktivität) der Heilquelle von Johannisbad.

Der Erlös dieser Karte wird zur **Erbauung einer Theaterbühne in der Turnhalle** zu **Freiheit** verwendet. Freiwillige Spenden nimmt der Bühnenausschuß des Deutschen Turnvereines in Freiheit entgegen.

Johannisbad i. B. Janské Lázně v Krkonoších Partie am Hotel Preußischer Hof

Dlouho rozestavěnou tzv. „novou budovu“ nechal dokončit majitel lázní Eduard Baptista ze Silbersteinu po roce 1850. Pozdější Pruský dvůr dala Akciová společnost v roce 1927 přestavět na moderní hotel podle projektu A. Payera z Prahy. Stavbu řídil místní stavitel Josef Capolago. Současný vzhled Janského dvora je z 80. let minulého století.

Das lange Zeit in Bau befindliche sog „Neue Kurhaus“ ließ der Kurbadbesitzer Eduard Baptista von Silberstein nach 1850 fertig stellen. Der spätere Preußische Hof wurde im Jahre 1927 von der Aktiengesellschaft nach einem Projekt des Prager A. Payer in ein modernes Hotel umgebaut. Bauleiter war der hiesige Architekt Josef Capolago. Das heutige Outfit des Janský dvůr stammt aus den 80. Jahren des vergangenen Jahrhunderts.

Stylovou stavební dominantou náměstí je secesní Kolonáda vídeňského architekta Branga. Prosklenou oce-
lovou konstrukci na hlubokých pilotech vystavěl v roce 1904 Johann Blaschek z Trutnova na prostranství, ziska-
ném zavezením hlubokého údolí Janského potoka. Jeho
vody svedl do podzemního „tunelu“ projektant Otto Fiedler
z Hostinného.

Stilvolle Dominante des Kurplatzes ist die Jugendstil-
Kolonnade (Wandelhalle) vom Wiener Architekten Brang.
Die auf tiefen Tragpfählen ruhende, verglaste
Stahlkonstruktion errichtete im Jahre 1904 Johann
Blaschek aus Trautenuau auf einem Gelände, das man
durch Zuschütten des tiefen Taleinschnitts des
Johannisbachs gewonnen hatte. Projektant Otto Fiedler
aus Arnau (Hostinné) leitete den Bach kurzum in einen un-
terirdischen „Tunnel“.

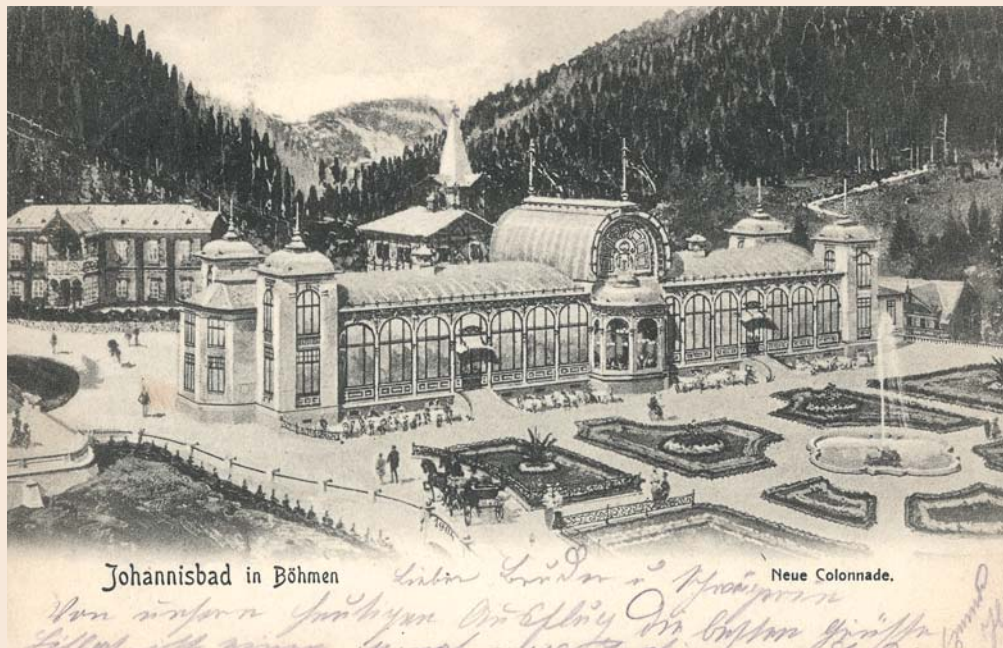

Kurplatz mit der Wandelhalle.

Johannisbad i. Böhm.

Inneres der Wandelhalle.

Architektonické řešení lázeňského středu koncipované jako francouzský park (na pohlednici vydané ještě před dostavěním nové Kolonády), k němuž nikdy nedošlo. Za sto let doznalo místo i tak nespočet proměn. Stálicemi jsou jen domy v pozadí, nazvané po roce 1945 Moravěnka a Čechie.

***A**rchitektonische Konzeption des Kurortzentrums als französischer Park (auf einer noch vor Baufertigstellung der neuen Kolonnade herausgegebenen Ansichtskarte), zu der es nie kommen sollte. Binnen hundert Jahren machte diese Stelle unzählige Veränderungen durch. Unverändert blieben nur die nach 1945 in Moravěnka und Čechie umbenannten Häuser im Hintergrund.*

Speise-Veranda. Villa Goldquelle.
Hôtel-Pension Stadt Breslau mit Dépendance Villa Goldquelle.
Jos. Breuer, Hôtelier. *Johannisbad i. Riesengebirge.*

Po roce 1850 byl v údolí Janského potoka pod Bukovým pahorkem postaven pozdější hotel Vratislav. V první světové válce jej obsadil Červený kříž a zřídil zde lazaret. V té druhé tu byli ubytováni zahraniční dělníci. Po ní, spolu se sousedním Zlatým pramenem zanikl. Jeden čas je měl oba pronajaty hoteliér Kraus řečený „Železný Gustav“.

Nach 1850 wurde im Tal des Johannisbaches unter dem Buchenhügel das spätere Hotel Stadt Breslau erbaut. Im 1. Weltkrieg wurde es vom Roten Kreuz besetzt, das hier ein Lazarett einrichtete. Im anderen Gebäude waren Auslandsarbeiter untergebracht. Nach ihm verschwand es zusammen mit dem benachbarten Haus Goldquelle. Gewisse Zeit war Hotelier Kraus, der sog. „Eiserne Gustav“, Pächter beider Gebäude.

Pohled do centra od západu. V zaniklé budově staré pošty vlevo (Fortuna) otevřel svobodský lékárník Emanuel Breuer po dlouhých průtazích 1. 6. 1884 sezónní filiální pobočku své lékárny U panny Marie Pomocné. V originálních lahvích s patentním uzávěrem se tu prodávala chutná místní minerálka.

Westlicher Blick zur Ortsmitte. Im verschwundenen Gebäude der Alten Post (Fortuna) links, eröffnete der Apotheker Emanuel Breuer nach langem hin und her am 1. 6. 1884 eine Saisonfiliale seiner Apotheke Zur Jungfrau Maria Helferin. Hier wurde das köstliche hiesige Mineralwasser in Originalflaschen mit Patentverschluss verkauft.

Výstavný hotel s terasami, kdysi Císař rakouský, pak Terrassenhof, dnes prostě Terra vystavěl mlynář Kraus z Černého Dolu po roce 1870. V 90. letech minulého století byl citlivě rekonstruován Státními lázněmi.

Das mondäne Hotel mit seinen Terrassen, erst „Österreichischer Kaiser“, später Terrassenhof, heute schlicht Terra genannte Hotel, errichtete Müller Kraus aus dem Schwarzengrund nach 1870. In den 90. Jahren des vergangenen Jahrhunderts wurde es vom Staatlichen Kurbad gefühlvoll rekonstruiert.

Skulptura s Krakonošem byla původně vystavena jako kolektivní práce žáků hořícké kamenické školy na průmyslové výstavě českých Němců v Liberci od května do září 1906.

Drahný čas stávala za lázeňskou restaurací. Současné stanoviště je tedy už její třetí.

***D**ie Rübezahlskulptur war ursprünglich als kollektives Werk der Studenten der Steinmetzschule aus Hořice bei der Industrieausstellung der böhmischen Deutschen in Liberec/Reichenberg von Mai bis September 1906 ausgestellt. Geraume Zeit stand sie dann hinter dem Kurhausrestaurant. Ihr derzeitiger Standort ist somit schon ihr dritter.*

Krátký čas – od 16. 8. 1913 – stál před Lázeňským domem pomník císaře Františka Josefa I. Odstraněn byl záhy po I. světové válce. Také hudební pavilónek je už dávno přemístěn za Kolonádu. Stále oblíbené promenádní koncerty zavedl muzikálně nadaný majitel maršovského panství hrabě Berthold Aichelburk v roce 1855.

Ab dem 16. 8. 1913 stand vor dem Kurhaus das Kaiserdenkmal Franz Joseph I. Kurz nach Ende des I. Weltkrieges wurde es beseitigt. Auch der Musikpavillon wurde schon längst hinter die Kolonnade versetzt. Die bis heute beliebten Promenadenkonzerte hob der musikbegabte Besitzer der Marschendorfer Herrschaft, Graf Berthold Aichelburg, im Jahre 1855 aus der Taufe.

Johanniskbad.

Jména janskolázeňských budov doznala během toku času řadu proměn. Hotel Habsburk v popředí, původně Janská lázeň, se dnes zcela zmodernizovaný jmenuje Evropa a je součástí Státních lázní. Horská výšina, kdysi Cisar německý, vyhořela v roce 1938. Obytný dům Vltava docela nahoře býval Poštovním, Videňským a také Mariánským dvorem.

***D**ie Namen der Johanniskbader Gebäude machten geschichtsbedingt häufige Wandlungen durch. Das Hotel Habsburk im Vordergrund, ursprünglich Johanniskbad, wurde völlig modernisiert und ist nun unter dem Namen Evropa Bestandteil des Staatlichen Kurbads. Das Haus Horská výšina, ehemals „Deutscher Kaiser“, brannte im Jahre 1938 ab. Das Wohnhaus Vltava ganz oben war Post-, Wiener und auch Marienhof.*

Dlouholetý lázeňský starosta a majitel několika domů, Wenzel Stark, odkázal svým dědicům v roce 1908 mimo jiné i honosnou neorenezanční vilu Sanssouci (vpravo). Patřil mu i dnes už neexistující protější objekt, na začátku 2. poloviny minulého století velmi oblíbená vinárna Bílý kříž.

Wenzel Stark, der langjährige Bürgermeister des Kurorts und Besitzer mehrerer Häuser, vermachte seinen Erben im Jahre 1908 auch die pompöse Neorenaissancevilla Sanssouci (rechts). Ihm gehörte auch das heute nicht mehr existierende Objekt visavi, die zu Beginn der 2. Hälfte des vergangenen Jhs. äußerst beliebte Weinstube Weißes Kreuz.

Dva roky po návštěvě rakouského korunního prince Rudolfa (1878) zahájil v závěru Rudolfova údolí (za dnešní léčebnou Vesna) provoz výletní restaurant „Rudolfsthal”, jehož majitelem byl svobodský továrník Prosper Piette. Když dům v roce 1918 lehl popelem, sloužila plocha jako tenisové kurty a ve druhé světové válce jako cvičiště německé mládeže. (Hitlerjugend)

Zwei Jahre nach dem Besuch des Österreichischen Kronprinzen Rudolph (1878) nahm im Abschluss des Rudolphales (hinter der heutigen Heilstätte Vesna) das Ausflugsrestaurant „Rudolfsthal” seinen Betrieb auf, dessen Besitzer der Fabrikant Prosper Piette aus Freiheit war. Als das Haus 1918 einem Feuer zum Opfer fiel, diente die entstandene Fläche für Tenniscourts und im II. Weltkrieg als Übungsplatz der Hitlerjugend.